

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii cetățeniei române
nr.21/1991, republicată**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr.21/1991, republicată, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP 626 din 8.11.2006,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare, **modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr.21/1991, republicată**. Prin această propunere, se urmărește **introducerea măsurii de retragere a cetățeniei române** persoanelor care **nu cunosc** sau care **refuză să învețe limba română** în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii.

Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, potrivit art.5 din Constituție, iar prima Cameră sesizată, potrivit tezei a doua din art.75 alin.(1), este Senatul, întrucât este vorba de reglementări care nu țin de ratificarea tratatelor sau a altor acorduri internaționale.

2. În esență, prin modificarea și completarea art.24 se propune o **multiplicare a cazurilor** în care poate fi retrasă cetățenia română, în sensul că, la cele trei categorii existente de persoane cărora li se poate retrage cetățenia română, prevăzute la art.24 lit.a)-c) din Legea nr.21/1991, să fie adăugată o a patra categorie și anume, cazul cetățeanului român care „nu cunoaște sau refuză să învețe limba

română - limba oficială a statului român - în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi”. Se propune, totodată, abrogarea alin.(2) din art.24 din aceeași lege, prin care se statuează că „Cetățenia română nu poate fi retrasă persoanei ce a dobândit-o prin naștere”.

Semnalăm faptul că eliminarea alin.(2) din art.24, prin care se limitează aplicarea măsurii de retragere a cetățeniei române numai la persoanele care **nu** au dobândit cetățenia prin naștere, va avea drept consecință posibilitatea de a retrage atât cetățenia dobândită prin naștere pentru persoanele care nu cunosc limba română, cât și cetățenia celorlalte persoane enumerate la literele a)-c), deoarece restricția dispare complet; motivarea făcută de către inițiatori nu acoperă însă decât cazul persoanei care nu cunoaște limba română.

În această privință, menționăm că **retragerea cetățeniei** este, într-adevăr, cunoscută în practica statelor, dar ea se aplică ca o măsură de excepție, ceea ce a impus ca reglementarea acesteia să fie strict delimitată, astfel încât să se recurgă la această măsură numai în anumite cazuri; în acest sens, sunt numeroasele tratate și convenții internaționale în domeniu. Preocuparea comunității internaționale este ca fiecare ființă umană să aibă cetățenie, iar cazurile de apatridie să fie cât mai puține. În afară de convențiile O.N.U. pentru reducerea cazurilor de apatridie, sunt de menționat, ca documente prin care se afirmă dreptul la cetățenie: **Declarația Universală a Drepturilor Omului – 1948, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice – 1966, Convenția asupra cetățeniei femeii căsătorite – 1957, Convenția europeană asupra cetățeniei – 1997.**

În lumina acestor reglementări internaționale în domeniu la care România este parte și de care este obligată să țină seama, în art.5 din Constituție s-a statuat că **cetățenia română** se „păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică”, dar s-a precizat, totodată, că „Cetățenia română nu poate fi retrasă aceleia care a dobândit-o prin naștere”. Dacă s-ar adopta propunerea de abrogare a alin.(2) din art.24, s-ar ajunge la adoptarea unei prevederi neconstituționale.

Ar mai fi de adăugat și faptul că, în virtutea art.20 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate la care România este parte, iar reglementările internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului au prioritate, în cazul în care există

neconcordanțe între acestea și legile interne. Drept urmare, chiar dacă nu ar exista prevederea art.5 din Constituție, întrucât prevalează reglementările internaționale, în art.24, vor funcționa regulile acestora, iar legislația română nu se va putea îndepărta de la acestea.

În ceea ce privește **inclusiunea lit.d)** în art.24, ar exista o anumită rațiune de a se retrage cetățenia din cauza necunoașterii limbii române, având în vedere că limba română fiind limbă oficială, trebuie să fie cunoscută de către toți cetățenii români. Limba oficială în România fiind limba română, cunoașterea acesteia constituie o îndatorire pentru orice cetățean, doar în acest fel, ei își vor putea exercita, în deplinătatea lor, drepturile pe care le au. Acest lucru este confirmat și de procedura stabilită în art.8 lit.f) din Legea nr.21/1991, prin care se condiționează acordarea la cerere a cetățeniei române, de cunoașterea limbii române.

În acest scop, s-ar putea discuta includerea textului propus ca lit.d), urmând ca interdicția de retragere a cetățeniei române să funcționeze, ca și în cazurile enunțate la lit.a) - c). Se pare, însă, că scopul avut în vedere de către inițiatori nu mai poate fi atins, deoarece efectul prevederii s-ar restrânge doar la persoanele care au dobândit cetățenia română **la cerere** - dar în acest caz, figurează deja ca o condiție cunoașterea limbii române (art.8 lit.f), **prin adopție** (când se presupune că, fiind adoptat de un român, cel adoptat va învăța limba română), ori dacă este vorba de **redobândire** a cetățeniei - art.10 (când este vorba de cetățenii români care cunosc deja limba română).

3. În ceea ce privește completarea ce se propune la **art.30**, cu mențiunea că Guvernul României aprobă retragerea cetățeniei române în cazul celor care nu cunosc ori refuză să învețe limba română, este vorba de un text de procedură care ține de reglementarea de fond și de aceea, sunt valabile observațiile de mai sus. Totuși, chiar dacă s-ar include modificările la art.24, o asemenea mențiune („inclusiv cazurile prevăzute de art.24 lit.d”), nu este necesară, pentru că regulile din art.30 se vor aplica oricum, iar sublinierea apare ca un element de ostentație.

Aceleași observații sunt de reiterat și cu privire la completarea ce se propune la **alin.(1) al art.31**.

4. Și în cazul prevederii din **pct.5** (inclusiunea unui art.31¹), se impune reiterarea observațiilor de mai sus. În plus, ar fi de menționat că se cere Comisiei pentru constatarea condițiilor de acordare, redobândire și retragere a cetățeniei române din Ministerul Justiției să

întreprindă măsuri care-i depășesc competențele și posibilitățile de care dispune.

5. În plan redacțional, sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, semnalăm următoarele:

a) Având în vedere că textul propus pentru actualul **art.II** este de prisos, întrucât atât prin art.78 din Constituția României, republicată, cât și prin art.11 alin.(1) din Legea nr.24/2000 se dispune că legea intră în vigoare la 3 zile de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, sau la o dată ulterioară prevăzută în textul acestora, propunerea legislativă trebuie structurată într-un singur articol, definit ca articol unic, cu subpunctele propuse la actualul art.1.

b) La **pct.1** al actualului Art.I, partea dispozitivă, deoarece prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2003 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr.21/1991 s-a introdus în cuprinsul alin.(1) al art.24 o nouă teză marcată ca lit.d), textul propus trebuia marcat cu lit.e) și reformulat astfel:

„1. La articolul 24 alineatul (1), după litera d) se introduce o nouă literă, lit.e), cu următorul cuprins:”.

Ca urmare, norma de trimitere prevăzută la textele propuse la pct.3, 4 și 5 trebuia adaptată în mod corespunzător.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1606/27.11.2006